

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Tdo/28/2013
Identifikačné číslo spisu: 2306010305
Dátum vydania rozhodnutia: 30.05.2013
Meno a priezvisko: JUDr. Juraj Kliment
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2013:2306010305.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Milana Karabína a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného L. U. pre pokračovací zločin lúpeže spolupáchateľstvom podľa § 20, § 188 ods. 2 písm. b/, c/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a/ Tr. zák. prerokoval na neverejnom zasadnutí 30. mája 2013 v Bratislave dovolanie obvineného L. U., zastúpeného obhajkyňou JUDr. Evou Mészárosovou, proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 13. septembra 2012 sp. zn. 6 To 70/2011, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku dovolanie obvineného L. U. s a o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Galanta z 20. apríla 2011 sp. zn. 1 T 83/2006 boli obvinení U. F., L. U. a U.W. uznaní za vinných z pokračovacieho zločinu lúpeže spolupáchateľstvom podľa § 20, § 188 ods. 1, ods. 2 písm. b/, c/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a/ Tr. zák. na skutkovom základe, že

1/ obvinení U. F., U.W. a L. U. po predchádzajúcej ústnej dohode dňa 16.02.2006 v čase okolo 17.20 hod. v obci M., dávali U.W. a L. U. pozor, pričom U. F. vošiel do miestnosti obsluhy čerpacej stanice pohonných hmôt L., kde službukonajúceho C. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom V., ul. Z. č. XXX/XX požiadal, aby mu predal cigarety, využil jeho nepozornosť, pristúpil k nemu zozadu, zhodil ho na zem, kde ho udrel pažbou pištole do oblasti hlavy, jednou nohou ho priľahol na zem, oprel mu o zadnú časť hlavy hlaveň pištole, v ktorej zároveň zasunul náboj do nábojovej komory a pod hrozbou použitia zbrane žiadal od neho finančnú hotovosť z pokladne, následne z pokladne a trezoru pod pokladňou vybral finančnú hotovosť vo výške 14.735,- Sk, do očí mu nastriekal nezistenú tekutinu zo spreju, ktorý si priniesol so sebou a ušiel preč, pričom C. V. spôsobil zranenia: hematóm v záhlavovej časti a otras mozgu s dobou liečenia od 16.02.2006 do 21.02.2006 bez práceneschopnosti a odcudzením finančnej hotovosti spôsobili spoločnosti L. s.r.o. Bratislava, ul. P. č. 2, škodu vo výške 14.735,- Sk podľa vyčíslenia škody,

2/ obvinení U. F., U.W. a L. U. po predchádzajúcej ústnej dohode dňa 21.02.2006 v čase okolo 11.57 hod. v obci I., dávali U.W. a L. U. pozor, pričom U. F. vošiel do budovy pošty, pristúpil k priehradke,

za ktorou sedela pracovníčka U. O., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Y. F. č. XX, na ktorú namieril pištoľ čiernej farby a pod hrozbou jej použitia jej prikázal, aby mu dala finančnú hotovosť, čo U. O. zo strachu urobila a zo zásuvky mu vydala finančnú hotovosť vo výške 116.800,-Sk, ktorú si zobral a odišiel, následkom čoho utrpela U. O. psychickú traumu so zmiešanou úzkostnou a depresívnou poruchou, čo si vyžiadalo jej liečenie spojené s práceneschopnosťou od 22.06.2006 do 18.04.2006 a odcudzením finančnej hotovosti spôsobili pre spoločnosť Slovenská pošta, a.s., Banská Bystrica, Partizánska cesta č. 9, škodu vo výške 116.800,- Sk podľa vyčíslenia škody,

3/ obvinení U. F., U.W. a L. U. spoločným konaním po predchádzajúcej vzájomnej dohode dňa 28.02.2006 v čase od 09.00 hod.do 10.25 hod. v obci B. č. XXX, lúpežne prepadli pracovníčku pošty B. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom X.-X., ul. F. č. XXXX/X, a to tak, že U. F. vošiel na poštu, následne k okienku poštového priečinku, kde na pracovníčku pošty namieril plynovú pištoľ a žiadal od nej, aby mu vydala peniaze, pričom sa ho pýtala, že čo chce, že nemá žiadne peniaze, na čo znova opakoval svoju žiadosť a pracovníčke namieril na hlavu pištoľ, na čo mu ona vydala zopár bankoviek do okienka, ktoré si U. F. dal do vrecka na bunde, následne nastriekal pracovníčke pošty kaser do očí a utiekol z pošty do uličky pri kostole, kde ho čakalo osobné motorové vozidlo zn. AUDI A8 s osádkou L. U., ktorý vozidlo riadil a U.W., ktorému odovzdal finančnú hotovosť vo výške 18.230,- Sk, pričom B. X. spôsobil zranenia: popálenie a poleptanie ohraničené na oko s dobou liečenia od 28.02.2006 do 05.03.2006 bez práceneschopnosti a odcudzením finančnej hotovosti spôsobili spoločnosti Slovenská pošta a.s. Banská Bystrica, Partizánska cesta č. 9, škodu vo výške 18.230,- Sk podľa vyčíslenia škody,

4/ obvinení U. F., U.W. a L. U. spoločným konaním po predchádzajúcej vzájomnej dohode dňa 28.02.2006 v čase od 11.45 hod. do 11.50 hod. v obci M., lúpežne prepadli pracovníčku pošty X. L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. č. XXX, a to tak, že U. F. vošiel na poštu, následne k okienku poštového priečinku, kde na pracovníčku pošty namieril plynovú pištoľ a žiadal od nej peniaze, pričom mu pracovníčka odpovedala, aby nevymýšľal a odišiel preč, na čo U. F. jej nastriekal do očí kaser, ramenom vytlačil dvere do miestnosti pošty za prepážkou, na čo ho pracovníčka pošty fyzicky napadla, čo jej on opätovoľ a udrel ju do tváre a očí, následne obaja spadli na zem, U. F. vstal a jednou nohou pridrižoval na zemi pracovníčku pošty, pričom prehrabával zásuvky, keď zbadal, že pracovníčka krváca, zlakol sa a utiekol cez únikovú trasu, kde ho čakalo osobné motorové vozidlo zn. AUDI A8 s osádkou L. U., ktorý vozidlo riadil a U.W., pričom X. L. spôsobil zranenia: tržnozhoždenú ranu 1,5 cm na temeni vľavo, pohmoždenie s krvnými podliatinami na čele, tvári, záhlaví a pohmoždenie ľavého ramena a ľavého predlaktia s punkciou krvi, krvnú podliatinu ľavej očnice, odreninu na chrbte vpravo s dobou liečenia spojenou s práceneschopnosťou v trvaní od 28.02.2006 do 29.03.2006 podľa lekárskej správy a poškodením dverí a pracovného stola spôsobili spoločnosti Slovenská pošta, a.s., Banská Bystrica, Partizánska cesta č. 9, škodu vo výške 12.056,-Sk podľa vyčíslenia škody.

Za to bol obvinený U. F. odsúdený podľa § 188 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 36 písm. j/, § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 10 (desať) rokov, pričom na výkon uloženého trestu bol zaradený podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. bol tomuto obvinenému uložený trest prepadnutia vecí - 1 ks čiapka a 1 ks tepláky, vlastníkom ktorých prepadnutých vecí sa podľa § 60 ods. 6 Tr. zák. stáva štát.

Obvinený L. U. bol odsúdený podľa § 188 ods. 2 Tr. zák. za použitia § 36 písm. j/, § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov, pričom na výkon uloženého trestu bol podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Obvinený U.W. bol odsúdený podľa § 188 ods. 2 Tr. zák. za použitia § 38 ods. 2, § 42 ods. 1 Tr. zák. na súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov, pričom na výkon uloženého trestu bol podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 53 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31.12.2005 bol tomuto obvinenému uložený aj peňažný trest vo výške 10.000,- Eur, pričom pre prípad úmyselného zmarenia výkonu tohto trestu, ustanovil obvinenému podľa § 54 ods. 3 Tr. zák. účinného do 31.12.2005 náhradný trest odňatia slobody vo výmere 1 (jedného) roka.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. súd zrušil výrok o treste trestného rozkazu Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 5 T 54/2007 z 25. júla 2007, v spojení s rozsudkom Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 5 T 54/2007 z 20. októbra 2008 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave zo 7. mája 2009 sp. zn. 5 To 25/2009, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tieto výroky obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. súd uložil obvineným povinnosť spoločne a nerozdielne uhradiť spôsobenú škodu, a to Všeobecnej zdravotnej poisťovni a.s., krajská pobočka Bratislava vo výške 133,01 Eur ohľadne vynaložených nákladov na liečbu C. V. a X. L., Všeobecnej zdravotnej poisťovni a.s., krajská pobočka Trnava vo výške 104,10 Eur ohľadne vynaloženia nákladov na liečbu U. O. a spoločnosti Slovenská pošta, a.s. Banská Bystrica, Partizánska cesta č. 9, vo výške 4.882,36 Eur.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. boli poškodené strany Sociálna poisťovňa, pobočka Dunajská Streda, Galantská cesta č. 693/5, spoločnosť L., s.r.o. P. č. 2, Bratislava a X. L. s nárokmi na náhradu škody odkázané na konanie vo veciach občianskoprávných.

Proti tomuto rozsudku ihneď po jeho vyhlásení zahlásil obvinený U. F. odvolanie do výroku o treste a obvinení L. U. a U.W. do viny i trestu do zápisnice o hlavnom pojednávaní (č. l. 969). Včas podané odvolanie odôvodnil obvinený U. F. osobitným podaním zo 7. júna 2011 (č. l. 992) prostredníctvom svojho obhájcu a obvinený L. U. podaním z 9. februára 2012 (č. l. 1012-1015). Odvolanie v zákonom stanovenej lehote podala i poškodená strana JH., s.r.o. V dôvodoch odvolania obvinený L. U. namietal nedostatočné odôvodnenie rozsudku, ako aj jednostranné hodnotenie dôkazov v jeho neprospech a taktiež vyhodnotenie pachových stôp. V závere svojho odvolania navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a jeho oslobodiť podľa § 285 písm. c/ Tr. por.

Na základe včas podaných odvolaní vo veci rozhodoval Krajský súd v Trnave, ktorý na verejnom zasadnutí 13. septembra 2012 sp. zn. 6 To 70/2012 rozhodol podľa § 321 ods. 1 písm. e/, f/, ods. 2 Tr. por. rozsudkom tak, že napadnutý rozsudok zrušil ohľadne obvineného U. F. vo výroku o treste, ako aj spôsobe jeho výkonu, ako aj výroku o náhrade škody týkajúcej sa poškodenej strany L., s.r.o. a na základe § 322 ods. 3 Tr. por. uložil obvinenému U. F. podľa § 188 ods. 2 Tr. zák. za použitia § 36 písm. j/, § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov. Na výkon uloženého trestu zaradil tohto obvineného podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Obvinenému uložil podľa § 60 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. aj trest prepadnutia vecí - 1 ks čiapka, 1 ks tepláky. Vlastníkom prepadnutých vecí sa podľa § 60 ods. 6 Tr. zák. stáva štát.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. zaviazal obvinených U. F., L. U. a U.W. spoločne a nerozdielne uhradiť poškodenej strane L., s.r.o. škodu vo výške 190,37 Eur so 7% -ným ročným úrokom z uvedenej čiastky.

Napokon uvedeným rozhodnutím podľa § 319 Tr. por. odvolania obvinených L. U. a U.W. zamietol.

Rozsudok súdu prvého stupňa nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňom 13. septembra 2012, kedy vo veci rozhodol krajský súd, pričom obvinený L. U. uložený trest odňatia slobody napriek výzve nenastúpil, nakoľko sa zdržiava na neznámom mieste.

Odpis druhostupňového rozhodnutia obvinený L. U. neprevzal. Dovolací súd z tzv. doručenky založenej na č. l. 1110 trestného spisu zistil, že obvinenému bol doručovaný opis rozhodnutia súdu druhého

stupňa dňa 12. novembra 2012. Nakoľko v mieste trvalého bydliska nebol doručovateľom zastihnutý, bola zásielka toho istého dňa uložená a pripravená na vyzdvihnutie, pričom bol upovedomený, že zásielku mu príde opakovane doručiť nasledujúceho dňa 13. novembra 2012. Opakovaný pokus o doručenie nebol úspešný, a preto bola zásielka uložená uvedeného dňa na pošte, o čom bol obvinený vhodným spôsobom vyzoomený, že si ju môže vyzdvihnúť. Obvinený si zásielku nevyzdvihol ani v úložnej dobe, a preto bola 4. decembra 2012 vrátená súdu prvého stupňa.

Podľa § 66 ods. 3 Tr. por. ak nebol adresát zásielky, ktorú treba doručiť do vlastných rúk, zastihnutý na adrese, ktorú na tieto účely uviedol, zásielka sa uloží u orgánu, ktorý zásielku doručuje, a adresát sa vhodným spôsobom upovedomí, že mu zásielku príde znovu doručiť v určitý deň a hodinu. Ak zostane i nový pokus o doručenie bezvýsledný, uloží sa písomnosť na pošte alebo orgáne obce a adresát sa vhodným spôsobom upovedomí, kde a kedy si môže zásielku vyzdvihnúť. Ak si adresát zásielku nevyzdvihne do troch pracovných dní od uloženia, považuje sa posledný deň tejto lehoty za deň doručenia, aj keď sa adresát o uložení nedozvedel.

V danom prípade si obvinený uložení zásielku v lehote nevyzdvihol, a tak nastala fikcia doručenia dňom 16. novembra 2012. Obhajca obvineného prevzal rozhodnutie 13. novembra 2012, prokurátor 9. novembra 2012 a druhostupňové rozhodnutie prevzali aj poškodené strany.

Okresný súd Galanta 22. mája 2013 predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dovolanie obvineného L. U., ktoré podal prostredníctvom zvolenej obhajkyne JUDr. Evy Mészárosovej. Dovolanie bolo podané na súde prvého stupňa 21. januára 2013 a smeruje proti vyššie citovanému rozhodnutiu krajského súdu.

V písomných dôvodoch svojho dovolania uviedol, že dovolanie podáva z dôvodov § 371 ods. 1 písm. c/, g/ Tr. por., pretože v konaní bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu a rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

V rámci oboch dovolacích dôvodov obvinený fakticky zopakoval námietky, ktoré uplatnil už v konaní o odvolaní na súde druhého stupňa. Ťažiskom jeho dovolacej argumentácie je tvrdenie, že v prípravnom konaní boli orgánmi činnými v trestnom konaní vykonané výsluchy spoluobvineného U. F. v dňoch 1. marca 2006 a 10. júla 2006 bez prítomnosti jeho obhajcu, čím bolo porušené jeho právo na obhajobu. V rámci týchto výsluchov spoluobvinený U. F. tvrdil, že skutkov sa dopustil spolu s ním. Pri vzájomnej konfrontácii dňa 28. apríla 2006 a na hlavnom pojednávaní však svoju výpoveď odvolal s tým, že v prípravnom konaní ho krivo obvinil a skutky spáchal sám. Napriek tomu oba sudy v rámci hodnotenia dôkazov prihliadli na tieto nezákonné výpovede spoluobvineného. V ďalšej časti svojho dovolania namietal, že pachové stopy neboli zadovážené procesným postupom, preto ich vyhodnotenie sa nedá procesne použiť ako dôkazný prostriedok. V čase odberu vzorky pachovej stopy sa nachádzal vo väzbe, pričom o tomto úkone nebol vyzoomený jeho obhajca, preto sa ho nemohol zúčastniť, čím došlo k porušeniu jeho práva na obhajobu. Okrem toho namietal pribratie znalkyne MVDr. Jany Freyovej - znalkyne z odboru veterinárstvo a kynológia, pričom mal byť do konania pribratý znalec z odboru odorológie. Napokon poukazoval na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, vytýkal nedostatočné odôvodnenie súdnych rozhodnutí a záverom svojho dovolania navrhol zrušiť napadnuté rozhodnutie, ako aj rozhodnutie súdu prvého stupňa a prikázať, aby súd vo veci v potrebnom rozsahu znovu konal a rozhodol.

Predseda senátu súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 376 Tr. por. doručil rovnopis dovolania stranám trestného konania s upozornením, že sa môžu k dovolaniu obvineného L. U. vyjadriť. Možnosť vyjadriť sa využil iba prokurátor, ktorý vo svojom vyjadrení z 15. apríla 2013 (č. l. 1145-1147) uviedol, že prípravné konanie i konanie pred súdom prebehlo zákonným spôsobom, nijakým spôsobom nebolo zasiahnuté do práv obvineného, a preto navrhol dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť, nakoľko nie sú splnené podmienky dovolania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie bolo podané

oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1 Tr. por.). Dovolanie bolo podané po vyčerpaní riadneho opravného prostriedku (§ 372 Tr. por.), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.). Zároveň však zistil, že dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. (§ 382 písm. c/ Tr. por.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach opakovane zdôrazňuje, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných pochybení súdov a predstavuje výnimočné prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných súdnych rozhodnutí, ktorá zásada je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Táto výnimočnosť je vyjadrená práve obmedzenými možnosťami pre podanie dovolania, aby sa širokým uplatňovaním tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

Dovolanie preto možno podať iba z dôvodov taxatívne uvedených v ustanovení § 371 Tr. por., pričom dôvod dovolania sa musí v dovolaní vždy uviesť (§ 374 ods. 1 Tr. por.). Dovolací súd je viazaný uplatnenými dôvodmi dovolania a ich odôvodnením (§ 385 ods. 1 Tr. por.) a nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy.

Obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takého dovolacieho dôvodu podľa § 371 Tr. por. V opačnom prípade, ak podané dovolanie iba formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pritom v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu, ide o dovolanie, ktoré je potrebné podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť.

Obvinený L. U., ako už bolo vyššie uvedené, opieral podané dovolanie v prvom rade o ustanovenie § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Konštantná judikatúra dovolacieho súdu právo na obhajobu v zmysle citovaného dovolacieho dôvodu chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Právo na obhajobu garantované čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako aj čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky nachádza svoj odraz v celom rade ustanovení Trestného poriadku upravujúcich jednotlivé čiastkové práva obvineného v rôznych štádiách trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo o sebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Z dikcie citovaného ustanovenia je totiž jednoznačne zrejmé, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilým dovolacím dôvodom. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky potom o zásadné porušenie práva na obhajobu pôjde najmä v prípade, keď obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby.

V posudzovanej veci bolo trestné stíhanie obvineného vedené pre zločin lúpeže spolupáchatelstvom podľa § 20, § 188 ods. 2 písm. b/, c/ Tr. zák., na ktorý zákonodarca stanovil trest odňatia slobody od 7 do 12 rokov. V čase vznesenia obvinenia sa nachádzal vo väzbe v inej trestnej veci, preto šlo o prípad povinnej obhajoby v zmysle § 37 ods. 1 písm. a/ Tr. por. Obvinenému zvolil obhajcu jeho otec podpísaním plnej moci dňa 27. marca 2006, a to advokáta JUDr. Petra Kriváka, ktorý sa až do 22. októbra 2010, kedy si obvinený zvolil na plnú moc iného obhajcu, mohol zúčastňovať úkonov prípravného konania i hlavných pojednávaní, mal teda možnosť počas konania kvalifikovane navrhnovať, predkladať a zadovážovať dôkazy slúžiace na obhajobu obvineného. Z obsahu plnej moci (č. l. 52) vyplýva, že obhajca JUDr. Krivák žiadal, aby orgány činné v trestnom konaní riadne a včas upovedomili obhajcu o vykonávaných vyšetrovacích úkonov podľa § 165 ods. 2 Tr. por. (zrejme ide o staré tlačivo,

po novom § 213 ods. 3 Tr. por.). Bližšie, ktorých úkonov sa chce zúčastniť, však nekonkretizoval. Z predloženého spisového materiálu dovolací súd zistil, že obvinený U. F. bol skutočne v prípravnom konaní vypočutý v dňoch 1. marca 2006 (č. l. 55-58) a 10. júla 2006 (č. l. 59-61) bez prítomnosti obhajcu obvineného L. U.. Prvého výsluchu sa obhajca JUDr. Krivák ani nemohol zúčastniť, nakoľko obvinený prevzal uznesenie o vznesení obvinenia až 10. apríla 2006 pri svojom prvom výsluchu (č. l. 68), ktorým dňom začal zvolený obhajca uplatňovať svoje práva. Druhý namietaný výsluch obvineného U. F. sa uskutočnil 10. júla 2006, pričom zo zápisnice o tomto výsluchu vyplýva, že o úkone bol riadne telefonicky vyzozumený obhajca JUDr. Krivák, ktorý sa však uvedeného úkonu nezúčastnil. Túto skutočnosť potvrdila i svedkyňa JUDr. K. M. na hlavnom pojednávaní 8. novembra 2006 (č. l. 528), ktorá uvedený výsluch vykonávala. Obhajca obvineného mal teda možnosť zúčastniť sa uvedeného vyšetrovacieho úkonu, ktorú však nevyužil. V tejto súvislosti dovolací súd pripomína, že účasť obhajcu na konkrétnom vyšetrovacom úkone v prípravnom konaní je jeho právom a nie povinnosťou a orgány činné v trestnom konaní nemôžu vynucovať účasť obhajcu na týchto úkonoch. V priebehu prípravného konania i v konaní pred súdom spoluobvinený U. F. skutočne viackrát zmenil svoju výpoveď ohľadom účasti dovolateľa na páchaní trestnej činnosti. Pri hodnotení vykonaných dôkazov oba nižšie súdy postupovali v súlade s ustanovením § 2 ods. 10 a 12 Tr. por. Pokiaľ toto hodnotenie dôkazov a z neho vyplývajúce závery nezodpovedajú predstavám obvineného, tak to ešte neznamená, že došlo k porušeniu práva na obhajobu.

V rámci tohto dovolacieho dôvodu obvinený ďalej namietal, že súdy rozhodli o jeho vine na základe nezákonných dôkazov za využitia metódy pachovej identifikácie, pretože pri jeho získaní bolo porušené jeho právo na obhajobu, nakoľko pri odbere porovnávacej pachovej vzorky nebol prítomný jeho obhajca. O tomto úkone nebol jeho obhajca ani vyzozumený.

Dovolací súd dospel k záveru, že výhrady obvineného nie sú opodstatnené. Podľa názoru dovolacieho súdu bola tomuto dôkazu zo strany súdov nižšieho stupňa venovaná náležitá pozornosť. Na hlavnom pojednávaní boli vypočutí ako svedkovia kriminalistickí technici, ktorí zaisťovali tieto pachové stopy, resp. odoberali pachové vzorky od obvinených. Všetci zhodne uviedli, že pri zaisťovaní týchto stôp postupovali v súlade s metodickým pokynom (Nariadenie Prezidenta PZ SR z 25. mája 1998, novelizovaným Nariadením Prezidenta PZ SR č. 4/2004). Napokon túto skutočnosť potvrdila i znalkyňa MVDr. Jana Freyová, ktorú za tým účelom pribral do konania súd prvého stupňa. Námietky obvineného voči tejto znalkyni sú irelevantné, pretože znalkyňa sa nezaoberala skúmaním a vyhodnocovaním zaistených pachových stôp, čo je predmetom kriminalistickej odorológie. Úlohou znalkyne v konaní bolo posúdiť správnosť postupu policajných orgánov pri zaisťovaní pachových stôp.

K námietkam obvineného je potrebné uviesť, že sa domáha prítomnosti obhajcu pri úkone, kde zákon prítomnosť obhajcu nestanovuje, pretože prítomnosť obhajcu z hľadiska riadneho a včasného zaistenia takých úkonov pri dodržaní nevyhnutnej operatívosti v počiatočných fázach trestného konania nepovažuje za vhodnú.

Z ustanovenia § 44 ods. 2 Tr. por. vyplýva, že obhajca je oprávnený už v prípravnom konaní robiť v mene obvineného návrhy, podávať v jeho mene žiadosti a opravné prostriedky, nazerať do spisov a zúčastniť sa podľa ustanovení tohto zákona v konaní pred súdom úkonov, ktorých má právo zúčastniť sa obvinený, a vo vyšetrovaní alebo v skrátanom vyšetrovaní úkonov podľa § 213 ods. 2 až 4. Účasť obhajcu na vyšetrovacích úkonoch podľa tohto ustanovenia je limitovaná vyšetrovacími úkonmi, ktoré upravuje Trestný poriadok a tým, že ide o úkony, zaradené medzi vyšetrovacie úkony. Úkonov, ktoré nemajú povahu vyšetrovacích úkonov, sa obhajca nemôže zúčastniť, resp. nemôže sa účasti na týchto úkonoch domáhať, pričom orgány činné v trestnom konaní nie sú povinné o týchto úkonoch obhajcu vyzozumieť.

Práva obhajcu v prípravnom konaní ďalej bližšie konkretizuje ustanovenie § 213 ods. 2 Tr. por., ktoré zakotvuje, že obhajca má právo už od vznesenia obvinenia zúčastniť sa úkonov, ktorých výsledok môže byť použitý ako dôkaz v konaní pred súdom, iba ak vykonanie úkonu nemožno odložiť a obhajcu o ňom vyzozumieť.

Uvedené ustanovenie obmedzuje účasť obhajcu na vyšetrovacie úkony, teda nie na všetky úkony, ktoré sú v priebehu prípravného konania vykonávané. Zúčastniť sa môže iba úkonov, ktorých výsledok môže byť použitý ako dôkaz pred súdom. Za vyšetrovacie úkony sa považujú úkony trestného konania vykonávané orgánmi činnými v trestnom konaní podľa Trestného poriadku. Medzi tieto úkony patria napr. vznesenie obvinenia, výsluch obvineného, svedka, znalca a pod. V rámci prípravného konania pri vyšetrovaní trestných činov sú vykonávané i ďalšie úkony, ktoré do skupiny vyšetrovacích úkonov nepatria. Medzi vyšetrovacie úkony v zmysle vyššie uvedeného nemožno zahrnúť postupy policajných orgánov pri zaisťovaní kriminalistických expertíz a zhromažďovanie potrebných podkladov pre tieto expertízy. Tieto úkony totiž realizujú osoby odlišné od orgánov činných v trestnom konaní (§ 10 Tr. por.). Preto zaistenie stôp na mieste činu, ako je napr. odoberanie daktyloskopických alebo trasologických stôp, odber biologického materiálu alebo zaisťovanie pachových stôp, nemožno považovať za vyšetrovací úkon. Tieto úkony totiž vykonávajú odborní pracovníci, ktorí síce sú príslušníkmi policajného zboru, avšak nevykonáva ich vyšetrovateľ, ako osoba poverená vedením vyšetrovania konkrétnej trestnej veci. Následne až odborné vyjadrenie alebo kriminalistická expertíza, ktorá bola spracovaná na základe materiálu zaisteného technikmi, je podkladom pre dokazovanie a má povahu dôkazu. Platný Trestný poriadok neobsahuje žiadne ustanovenie, ktoré by upravovalo právo účasti obhajcu na týchto úkonoch.

Z uvedeného vyplýva, že pri riešení otázky zachovania a zaistenia práva obhajoby je nutné rozlišovať kedy ide o vyšetrovací úkon, na ktorom má obhajca právo zúčastniť sa (za podmienok určených procesným predpisom), a kedy iba o úkon smerujúci k zadováženiu potrebného podkladového materiálu. V konkrétnej veci to znamená, že zaisťovanie pachovej stopy a odber porovnávacej vzorky kriminalistickým technikom nie je možné zaradiť medzi vyšetrovacie úkony. Odborné vyjadrenia zachycujúce výsledok porovnávania pachových stôp je potrebné považovať za dôkaz, ktorý bol získaný zákonným spôsobom. Pri jeho zadovážaní ani pri vyhodnocovaní neboli porušené príslušné ustanovenia zákona. Do spisu bol tento dôkaz zaradený už v priebehu prípravného konania, proti jeho zaradeniu medzi ostatné dôkazy nemožno nič namietat'. Z vyššie uvedeného vyplýva, že v predmetnej veci k žiadnemu porušeniu práva obvineného na obhajobu nedošlo. Počas celého konania mal obvinený obhajcu, ktorému bola daná možnosť zúčastniť sa všetkých úkonov, ktorých sa podľa Trestného poriadku mohol zúčastniť. Obhajcovi bolo umožnené vyjadriť sa k vykonaným dôkazom a dovolací súd nezistil zo strany orgánov činných v trestnom konaní ani žiadne narušenie možnosti spolupráce a vzájomnej komunikácie medzi dovolateľom a jeho obhajcom.

Obvinený ako ďalší dovolací dôvod uviedol ustanovenie § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., podľa ktorého možno dovolanie podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

V rámci tohto dovolacieho dôvodu znovu poukazoval, že v konaní došlo k porušeniu jeho práva na obhajobu tým, že obhajca sa nemohol zúčastniť vyšetrovacích úkonov, a preto takto získané dôkazy nebolo možné procesne použiť v trestnom konaní. Ako už bolo vyššie uvedené, dovolací súd žiadne porušenie práva na obhajobu nezistil. Celé dokazovanie ako v prípravnom konaní, tak na hlavnom pojednávaní sa vykonalo za dodržania procesných predpisov, preto argumentáciu obvineného vo vzťahu k tomuto dovolaciemu dôvodu dovolací súd vyhodnotil ako nedôvodnú.

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 371 Tr. por.

V predmetnej veci obvinený L. U. svojimi námietkami nenaplnil ani jeden z uplatnených dovolacích dôvodov, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.